

2019-11-18

§ 97 2019.282 VON

LOV i särskilt boende

Ärendebeskrivning

I Vård- och omsorgsnämndens flerårsstrategi 2019-2021 har nämnden fått ”i uppdrag att fortsatt utveckla valfrihetsmodeller inom ramen för Lagen om valfrihetssystem”.

Kommunfullmäktige beslutade även 2019-09-04 om Handlingsplan för ökad valfrihet i Alingsås kommun (§ 152 2019.437 KS). I den fick nämnden i uppdrag att ”under hösten 2019 utreda möjligheterna att införa valfrihetssystem inom sina respektive verksamhetsområden (...)”.

Då dessa två uppdrag hänger samman avser förvaltningen svara på dem tillsammans genom denna tjänsteskrivelse.

Vård- och omsorgsförvaltningen konstaterar att Lag (2008:962) om valfrihetssystem (LOV) tillämpas inom hemtjänst och delegerad hälso- och sjukvårdsinsats sedan 2010. Utöver det finns beslut om att inte införa LOV inom insatsen ledsagarservice inom LSS. Det första beslutet togs av socialnämnden december 2016 (SN 2016-12-20, § 129), som fram till 31 december 2017 hade ansvar för funktionsstödsverksamheten. Beslutet omfattade ledsagarservice enligt SoL och LSS. I samband med att LSS-verksamheten gick över till dåvarande vård- och äldreomsorgsnämnden 1 januari 2018 fick förvaltningen i uppdrag att göra en utredning gällande införandet av LOV inom ledsagarservice och daglig verksamhet hösten 2018 Uppdaterad utredning angående införandet av lagen om valfrihetssystem (LOV) i daglig verksamhet och ledsagarservice (bilaga1). Utredningen diskuterades i vård- och omsorgsnämnden (VON) 2018-10-22. VON fastslog att volymerna var för små i kombination med att LOV skulle riskera att slå sönder en välfungerande verksamhet och att LOV där med inte var aktuellt att införa inom ramen för varken daglig verksamhet eller ledsagarservice.

Det är inom verksamhetsområdet särskilt boende för äldre som det kvarstår för vård- och omsorgsnämnden att slutligt besluta om LOV. Frågan har processats genom utredningar (bilagor 1, 2 och 3) och politiska beslut sedan 2012.

För att fullfölja uppdraget i Vård- och omsorgsnämndens flerårsstrategi 2019-2021 gällande utvecklandet av valfrihetsmodeller, tidigare politiska beslut och den utpekade viljan i kommunfullmäktiges Handlingsplan för ökad valfrihet i Alingsås kommun har vård- och omsorgsförvaltningen gjort en omvärldsbevakning och nulägesanalys gällande ett införande av LOV inom särskilt boende för äldre.

Beredning

Förvaltningen har i skrivelse daterad 2019-10-24 lämnat följande yttrande:

I Omvärldsbevakning och nulägesanalys av att införa Lag (2008:962) om valfrihetssystem inom särskilt boende för äldre, bilaga 4, konstaterar förvaltningen att det finns förutsättningar i form av upparbetade strukturer som skapar möjligheter vid ett införande av LOV inom särskilt boende för äldre. Förvaltningen har även identifierat risker kopplat till ett införande av LOV inom särskilt boende för äldre. De mest centrala riskerna är att LOV inom särskilt boende riskerar att bli kostnadsdrivande, att det inte ökar valfriheten för den enskilde och att

Justerandes sign

Justerandes sign

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

2019-11-18

kommunen blir fast i långa kontrakt med privata aktörer och förlorar sina styrningsverktyg gällande bemanning och strategisk planering av äldreboenden. Ytterligare risker som framkommit är att förvaltningen idag inte har någon vårdtyngdsmätning eller tillräckligt avancerad bemanning i avseendet arbetspass som kan förläggas flexibelt i samplaneringsområden.

Förvaltningen konstaterar att det behöver finnas ett system för vårdtyngdsmätning på plats före LOV införs inom särskilt boende. Detta är en grund för att skapa rättvisande ersättningsmodell som valfrihetssystemet ska bygga på. Att arbeta med vårdtyngden är även en förutsättning för att bevaka kvalitet och arbetsmiljö i relation till en dynamisk bemanning.

Ytterligare en avgörande del att ha på plats före ett införande av LOV är en utvecklad bemanningsplanering. Arbetet med att införa LOV bedöms därför behöva gå i takt med Heltidsresan.

Vid ett beslut att införa LOV inom särskilt boende för äldre planerar förvaltningen att sätta samman en arbetsgrupp vars uppdrag blir att ta fram en tids- och aktivitetsplan, för en införandeprocess av LOV.

För att skapa möjlighet att arbeta med de identifierade riskerna samt få vårdtyngdsmätning och en mer avancerad bemanning på plats ser förvaltningen behov av att ha fram till 31 december 2021 på sig att planera och förbereda ett införande av LOV inom särskilt boende för äldre.

Förslag till beslut

1. Vård- och omsorgsnämnden godkänner återrapporteringen av uppdragen att "utveckla valfrihetsmodeller inom ramen för Lagen om valfrihetssystem" från Vård- och omsorgsnämndens flerårsstrategi 2019-2021 och uppdraget i Handlingsplan för ökad valfrihet i Alingsås kommun att "under hösten 2019 utreda möjligheterna att införa valfrihetssystem inom sina respektive verksamhetsområden (...)" och anser att frågorna är fullt utredda.
2. Vård- och omsorgsnämnden ger i uppdrag till förvaltningen att införa LOV inom särskilt boende för äldre från 1 januari 2022.
3. Vård- och omsorgsnämnden ger i uppdrag till förvaltningen att ta fram en tids- och aktivitetsplan för införandet av LOV inom särskilt boende för äldre och som innehåller regelbunden återrapportering till nämnden. Planen ska redovisas för nämnden 2020, kvartal 1.

Arbetsutskottet behandlade ärende vid sitt sammanträde 2019-11-04 § 60.

Ett enat arbetsutskott beslutade att ärendet skulle hänskjutas till nämndsammanträdet i november.

Förvaltningens yttrande

Då det är KF som fattar det slutgiltiga beslutet om införande av LOV i särskilt boende, har förvaltningen efter AU-sammanträdet, till nämnden förslagit ändringar av två beslutspunkter enligt följande:

2. Vård- och omsorgsnämnden föreslår KF att besluta om att införa LOV inom särskilt boende för äldre från och med 1 januari 2022.
3. Vård- och omsorgsnämnden ger förvaltningen i uppdrag att arbeta vidare att ta fram underlag för en tids- och aktivitetsplan för införande av LOV inom särskilt boende för äldre

Justerandes sign

Justerandes sign

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

2019-11-18

och som innehåller regelbunden återrapportering till nämnden, utifrån KF:s beslut. Planen ska redovisas för nämnden 2020, kvartal

Förslag till beslut

1. Vård- och omsorgsnämnden godkänner återrapporteringen av uppdragen att "utveckla valfrihetsmodeller inom ramen för Lagen om valfrihetssystem" från Vård- och omsorgsnämndens flerårsstrategi 2019-2021 och uppdraget i Handlingsplan för ökad valfrihet i Alingsås kommun att "under hösten 2019 utreda möjligheterna att införa valfrihetssystem inom sina respektive verksamhetsområden (...)" och anser att frågorna är fullt ut utredda.
2. Vård- och omsorgsnämnden föreslår KF att besluta om att införa LOV inom särskilt boende för äldre från och med 1 januari 2022.
3. Vård- och omsorgsnämnden ger förvaltningen i uppdrag att arbeta vidare att ta fram underlag för en tids- och aktivitetsplan för införande av LOV inom särskilt boende för äldre och som innehåller regelbunden återrapportering till nämnden, utifrån KF:s beslut. Planen ska redovisas för nämnden 2020, kvartal 1.

Förslag till beslut på sammanträdet

Birgit Börjesson (S), Britt Andersson Näsman (S) Bo Hallberg (S), Sven Helgesson (S), Margareta Gustafsson (S) och Maria Stern (V) yrkar avslag på beslutspunkt 2.

Ordförande frågar om nämnden kan besluta u enlighet med beslutspunkt 2, och finner att så är fallet.

Omröstning begärs och genomförs.

Beslutsgång

Ja - röst för att beslutspunkt 2 **antas**.

Nej- röst för att beslutspunkt 2 **avslås**.

	Parti	Ja	Nej	Avstår
Micaela Kronberg	M	X		
Britt A Näsman	S		X	
Bo Hallberg	S		X	
Sven Helgesson	S		X	
L-O Jaeger	Sd	X		
Maria Stern	V		X	
Margareta Gustafsson	S		X	
Birgit Börjesson	S		X	
Zlatibor Zinik	C	X		
Torbjörn Gustafsson	C	X		
Ingela Andreen	L	X		
Philip Perdin	M	X		
Bengt Eliasson	Kd	X		
Totalt		7	6	

Justerandes sign

Justerandes sign

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

2019-11-18

Med 7 ja-röster mot 6 nej-röster finner ordförande att beslutspunkt 2 antas

Beslut

Vård- och omsorgsnämndens beslut

1. Vård- och omsorgsnämnden godkänner återrapporteringen av uppdragen att "utveckla valfrihetsmodeller inom ramen för Lagen om valfrihetssystem" från Vård- och omsorgsnämndens flerårsstrategi 2019-2021 och uppdraget i Handlingsplan för ökad valfrihet i Alingsås kommun att "under hösten 2019 utreda möjligheterna att införa valfrihetssystem inom sina respektive verksamhetsområden (...)" och anser att frågorna är fullt ut utredda.
2. Vård- och omsorgsnämnden föreslår KF att besluta om att införa LOV inom särskilt boende för äldre från och med 1 januari 2022.
3. Vård- och omsorgsnämnden ger förvaltningen i uppdrag att arbeta vidare att ta fram underlag för en tids- och aktivitetsplan för införande av LOV inom särskilt boende för äldre och som innehåller regelbunden återrapportering till nämnden, utifrån KF:s beslut. Planen ska redovisas för nämnden 2020, kvartal 1.

Reservation

Birgit Börjesson (S), Britt Andersson Näsman (S) Bo Hallberg (S), Sven Helgesson (S), Margareta Gustafsson (S) och Maria Stern (V) reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna yrkandet.

Protokollsanteckning

Micaela Kronberg (M), Philip Perdin (M), Zlatibor Sinik (C), Bo Lundbladh (C), Ingela Andreen (L), Bengt Eliasson (KD) lämnar följande anteckning till protokollet:
Utifall kommunfullmäktige beslutar att bifalla införandet av LOV, anser vi att Vård- och Omsorgsnämnden noggrant ska utreda olika alternativa ersättningsmodeller som kan tillämpas vid införande av LOV.

Expedieras till

Förvaltningschef

Planeringsavdelningschef

Kommunfullmäktige

Stabschef kommunledningskontoret

Justerandes sign

Justerandes sign

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande